

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุ หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1
โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาววิชุดา จิรมงคลการ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โรจน์ จินตนาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ปานอุทัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุอาจส่งผลกระทบต่อเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ดังนั้นการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องจะช่วยป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัดได้ การวิเคราะห์สถานการณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ในการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุ หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือกรอบแนวคิดคุณภาพของการบริการด้านสุขภาพของโดนาบีเดียน ศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ. 2554 ประชากรประกอบด้วย หัวหน้าพยาบาลกลุ่มงานศัลยกรรม หัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 และพยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 จำนวน 13 คน กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) ผู้ป่วยสูงอายุที่มารับการผ่าตัดช่องท้องจำนวน 19 คน 2) ผู้ดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง จำนวน 10 คน 3) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 ประกอบด้วย ศัลยแพทย์จำนวน 5 คน วิชาญพยาบาล จำนวน 5 คน และพยาบาลห้องผ่าตัด จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แนวคำถามในการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสังเกตการปฏิบัติการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดของบุคลากรสุขภาพ 3) แบบสังเกตการปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัดช่องท้องของผู้ป่วยสูงอายุ

4) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยสูงอายุและผู้ดูแลผู้ป่วยสูงอายุและ 5) แบบบันทึกการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัด การเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัดและจำนวนวันนอนในโรงพยาบาล ในระยะหลังการผ่าตัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการจัดกลุ่มข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านโครงสร้าง โรงพยาบาลยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้อง ไม่มีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยสูงอายุ ไม่มีแนวปฏิบัติทางคลินิกในการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้อง ไม่มีสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้ป่วยสูงอายุและจำนวนพยาบาลยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุ

2. ด้านกระบวนการ ทีมบุคลากรสุขภาพมีการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุแต่ไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง

3. ด้านผลลัพธ์ ภาวะแทรกซ้อนที่พบในกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาการอึดแน่นท้อง 12 ราย ภาวะสับสนหลังการผ่าตัด 4 ราย แผลอักเสบติดเชื้อ 3 ราย ปอดอักเสบ 2 ราย และการติดเชื้อในกระแสเลือด 1 ราย ส่วนจำนวนวันนอนโรงพยาบาลหลังการผ่าตัดอยู่ระหว่าง 2 ถึง 33 วัน มีค่าเฉลี่ย 9.58 วัน

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพในการส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพหลังการผ่าตัดช่องท้องในผู้ป่วยสูงอายุ หอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงด้านโครงสร้าง กระบวนการ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี

Independent Study Title Situational Analysis of Abdominal Postoperative Recovery Promotion Among Elderly Patients, Male Surgery 1 Unit, Nakornping Hospital, Chiang Mai Province

Author Miss Wichuda Jiramongkonkran

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Rojanee Chintanawat Advisor

Assistant Professor Dr. Sirirat Panuthai Co-advisor

ABSTRACT

Complications arising from abdominal surgery in elderly patients may be life-threatening; therefore, recovery promotion after abdominal surgery will help prevent the complications of surgery. This situational analysis aimed to describe the structure, process, and outcomes of abdominal postoperative recovery promotion in elderly patients at Male Surgery 1 unit, Nakornping hospital, Chiang Mai province. The quality of care model of Donabedian was used as a framework for this study. The study was conducted from June – August 2011. Population included the head of surgical nursing division, the head nurse and 13 professional nurses of Male Surgery 1 unit. Samples were purposively selected and consisted of 19 elderly patients, 10 caregivers, 5 surgeons, 5 anesthetic nurses, and 5 operating room nurses. Research instruments included 1) question guide for focus group discussion and in-depth interview, 2) an observation form to record the practices of abdominal postoperative recovery promotion among health care providers, 3) an observation form to record the elderly's practices after abdominal surgery, 4) elderly's and the caregiver's satisfaction questionnaire, and 5) a form to record

recovery conditions, complications, and length of stay after surgery. Data were analyzed using descriptive statistics and data grouping.

Findings of this study revealed that;

1. Structure: the hospital did not have clear policy on abdominal postoperative recovery promotion, gerontological nurse specialist, clinical practice guidelines (CPGs) for abdominal postoperative recovery promotion, suitable teaching materials for elderly patients, and sufficient number of nurses to promote recovery after abdominal surgery among elderly patients.

2. Process: Health care providers did not have a systematic and continuing process to promote recovery after abdominal surgery.

3. Outcome: Postoperative complications experienced by the sample composed of abdominal distension (n = 12), delirium after operation (n =4), wound infection (n=3), pneumonia (n=2), and sepsis (n=1). Postoperative hospitalization ranged from 2 to 33 days (mean = 9.58).

These findings can be used as basic information for improving quality of care in order to promote recovery after abdominal surgery among elderly patients at Male Surgery 1 Unit, Nakornping hospital, Chiang Mai province. Our focus is on improving the structure and processes that lead to good outcomes.